

долучатися до випуску стінних літературних газет, в яких вона була літературним редактором... А чого вартує її допомога у “спробі пера” у Носівській районній газеті чи в Чернігівській обласній молодіжці. Добре памятаю свою першу маленьку замітку до районки і цукерки для літературного гуртка, що я купив за свій перший “гонорар”...

Саме в цьому гуртку почали свій шлях в журналістику та в літературу Заслужений журналіст України Микола Георгійович Будлянський та Віктор Миколайович Божок – її учні, знані далеко за межами Чернігівщини журналісти, поети, письменники...

Звичайно, головне, чому навчала нас Віра Григорівна – це стати, а головне – залишитися Людиною! Саме її жертвоне для нас учнів життя було тому свідченням. Приїхала вона в Держанівку молоденкою вчителькою і півстоліття несла сільським дітям науку про Слово! Проживала вона всі роки у маленькій прибудові колишнього панського будинку, що багато років був школою. Останні роки вона тяжко хворіла... Вдячні люди не забували свого Вчителя. Багато їй допомагала Шевела Людмила Данилівна... Особливу Вдячність хочеться висловити від імені всіх учнів Віри Григорівни моєму другу дитинства – Погибі Ганні Олександрівній, яка протягом понад десяти років робила все аби вона не відчула страшної самотності... Дякуємо Тобі, Галинко, за Твоє Добре Серце!

Коли була жива Віра Григорівна, то до її маленького житла бігла вузенька стежина, яку протоптували не байдужі до її долі люди... Зараз ця стежинка вже заросла, але не заросла стежина до нашої Пам’яті про наших Вчителів!

*Супрун Микола Олексійович,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри спеціальної освіти
Миколаївського національного університету
імені В. О. Сухомлинського*

ІГНАТЕНКО ГАННА ЄГОРІВНА ПАМ’ЯТЬ УЧНІВ ПРО ВЧИТЕЛІВ

Ігнатенко Ганна Єгорівна (1924–2013) — вчителька географії в Держанівській середній школі, Носівського району, Чернігівської області.

Це було ніби вчора... Восени 2008 року я отримав листа від Ганни Єгорівни Ігнатенко. Вона повідомляла, що переїхала жити до сина Михайла в Носівку, вітала мене із захистом докторської дисертації та із професорським званням. Просила дати їй відповідь, бо хоче писати мені про те, що “болить в серці”... Зворушливі слова моєї Вчительки сколихнули в душі спомини про дитинство та шкільну юність... Дійсно, для всіх поколінь Держанівських учнів Ганна Єгорівна була особливою Постаттю в нашому Житті!

Ось так і розпочалось наше листування, що тривало до останнього дня життя Шановної Ганни Єгорівни. Кожен її лист включав в себе два умовних розділи: спомини про минуле і роздуми про стогодення та майбутнє... Із листів я багато дізнався про нашу родину, оскільки вона була однокласницею моїх батьків. Вона ніжно називала нашу маму Одарочкою, а батька виключно Олексієм Микитовичем. Для мене було відкриттям, що колодязь біля її двору колись викопав мій прадід Іван... Проживаючи недалеко від неї я навіть гадки не мав про те, які споконвіку мали назви ліси, поля та долини навколо нашого села, хто в який час проживав на нашому боці села – Хуторі... Чого тільки вартують її роздуми про нашу школу, про її навчання у післявоєнному Ніжині в Педагогічному інституті імені Миколи Гоголя, про її повернення до школи молодою вчителькою географії, про той майже півстолітній педагогічний шлях, який вона гідно пройшла в нашій Школі... Практично в кожному листі вона ставила непрості

питання стосовно долі України, нашої освіти, нашого села... Наскільки в мене вистачало знань та хисту я прагнув щиро висловитися стосовно її думок. При цьому я розумів, що багато чого в наших роздумах залишиться без відповіді, бо лише час взмозі знайти відповіді на доленосні питання... Як можна було не дивуватися тому, що Ганна Єгорівна запитувала мене про життя всіх однокласників... Складалося враження, що вона зараз сидить за вчительським столом, а перед нею лежить розкритий наш класний журнал... Пам'ятала кожного! Наскільки було зворушливо читати її вітання із захистом дисертації нашої доньки Даринки, яку вона називала як і нашу маму - Одарочкою... Я же геть забув, що колись ще аспірантом, без запрошень зайшов до неї і поколов привезені їй зі школи дрова... А виявляється, вона це пам'ятала всі ці роки... Так як пам'ятала окремі фрагменти життя нашого класу та школи, про які я вже сам геть, як не соромно, забув... Своїми влучними прикладами із минулого Ганна Єгорівна налаштовувала мене, як співрозмовника, до пошуку відповіді на непрості світоглядні питання сьогодення та майбутнього...

На початку нашого листування я був керівником кафедри педагогіки Національної академії внутрішніх справ України і ось на одному із засідань кафедри я зачитав фрагмент листа Ганни Єгорівни, в якому вона висловлювала свої думки про особистість сучасного офіцера-правоохоронця... Досвідчені мої колеги були просто вражені глибиною думок і головне – щирістю роздумів Педагога. Її, дійсно, цікавило все: яким має бути сучасний вчитель, якою має бути сучасна школа, якими мають бути стосунки: батьки і діти...

Завдяки спілкуванню із Ганною Єгорівною, я долучився до діалогу із ще однією близькою мені людиною - Штепурою Вірою Григорівною - вчителькою-ветераном Держанівської середньої школи. Тепер ми вже втрюх вели розмови про все, що нас хвилювало... Пам'ятаю, що один із листів Шановних Вчителів був присячений сучасній дитячій літературі та дитячим фільмам... Часом я отримував спільні їхні листи. Віра Григорівна писала із Держанівки Ганні Єгорівні в Носівку, а та доповнювала листа своїми роздумами і відсилала мені до Києва. Згадується із особливим приємним відчуттям їхній лист-відповідь на наш спільний лист із Любов Максимівною Павелко - їхньою ученицею, яку вони не бачили багато років, але яка попри відстані і роки зберегла Вдячність до своїх Вчителів! А скільки було радості і вдячності в листі Ганни Єгорівни моєму другу дитинства Погибі Ганні Олександрівній за організацію поїзди Віри Григорівни до неї в Носівку... А чого вартують її слова Поваги до людей села. Пам'ятаю, що коли я ці фрагменти листів зачитував своїм сусідам, її родичам –родині тітки Галини Петрикової, то ті завжди плакали...

Заслужений журналіст України Микола Георгійович Будлянський, знаний далеко за межами Чернігівщини журналіст, поет, письменник-краєзнавець плідно зараз працює над книгою про історію нашого села. Я щиро сподіваюсь, що листи Ганни Єгорівни, які я передав цьому досліднику, допоможуть йому більш повно підготувати історичну сповідь про долю нашої Рідної Держанівки.

Спільно із випускником нашої школи вчителем історії Миколою Григоровичем Шевелою Ганна Єгорівна багато зробила для збереження історії нашого краю. Вона передала йому свої спомини про історію школи та села, окремі публікації та документи... На жаль, короткий вік Миколи Григоровича не дав змоги зреалізувати все задумане, але за ті чисельні його ґрунтовні історичні краєзнавчі розвідки про наш Носівський край, ми маємо бути завжди йому вдячні!

Щасливі роки спілкування із Ганною Єгорівною та Вірою Григорівною особисто мені дали унікальну можливість переосмислити багато чого із пережитого, більш впевнено подивитися на сьогодення і хоча б спробувати окреслити наше майбутнє. Я закликаю всіх небайдужих донести до читача свої роздуми про людей нашої землі. Насамперед, я переконаний, ми маємо зберегти Пам'ять про наших Вчителів!